

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

**KUMKI-ZBROJEWO-
USTOK-GAJEWKO-
ZARAŃSKO-
DALEWO**

1. Nazwa

**AUTOSTRADA „BERLINKA” - MIEJSCE PAMIĘCI
(OBÓZ PRACY)**

2. Czas powstania

Lata 40-te XX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Gmina Drawsko Pomorskie od wsi
Kumki do Dalewa (po północnej stronie
Drawska Pomorskiego)
78-500 Drawsko Pomorskie

5. Przynależność administracyjna

województwo zachodniopomorskie

powiat drawski

gmina Drawsko Pomorskie

Mapa z lokalizacją obiektu

*Źródło: karta ewidencyjna zabytku nieruchomego
niewpisanego do rejestru zabytków,
autor: mgr Waldemar Witek, 12.2011 r.*

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

„Berlinka” – nazwa hitlerowskiej autostrady, zaprojektowanej między Berlinem, a Królewcem. Na obszarze Pojezierza Drawskiego autostrada został wytrasowana, bez wylania betonu. W czasie II wojny prowadzono roboty ziemne, przy wykorzystaniu przymusowych robotników i jeńców. Wzdłuż autostrady urządzono obozy pracy (Reichsautobahnlager). Prace nad autostradą przerwano i obozy zlikwidowano w 1943 roku. W terenie czytelne są pozostałości tej inwestycji - przede wszystkim nasypy.¹

¹Źródło: karta ewidencyjna zabytku nieruchomego niewpisanego do rejestru zabytków, autor: mgr Waldemar Witek, 12.2011 r.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: obiekt zachowany w formie reliktu
Postulaty dotyczące konserwacji: zakaz przebudowy nasypów

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Jakub Danielski, 11.08.2020 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków